

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД І ЗДОРОВА КОНКУРЕНЦІЯ – БАЗИС
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЦЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦЯ
У ГАЛУЗІ ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК**

УДК 378.06:37.04

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304493>

Олена Холодняк, кандидат філологічних наук, доцент,
старший науковий дослідник
факультету гуманітарних та соціальних наук
Університету Миколаса Ромеріса, Литва

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД І ЗДОРОВА КОНКУРЕНЦІЯ – БАЗИС ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЦЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦЯ У ГАЛУЗІ ГУМАНІТАРНИХ І
СОЦІАЛЬНИХ НАУК**

Методологія дослідження ґрунтується на системному і компетентнісному підходах. Використано такі методи дослідження: поєднання теоретичних методів пізнання (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, пояснення) з елементами гіпотетично-дедуктивної моделі. Наукова новизна полягає у тому, що, використовуючи метод аналізу наукових джерел та результатів емпіричного спостереження викладацьких практик фахівців у галузі гуманітарних і соціальних наук, констатовано: в реаліях сьогодення модель викладача тяжіє до стандартизації і уніфікації, що зумовлено популярністю інтегрованих освітніх програм серед здобувачів вищої освіти; справедливі і чесні практики педагогічного партнерства учасників освітнього процесу є рушієм особистісного і професійного розвитку й навчання упродовж життя, саме в цьому принциповому положенні вираженого зміст педагогічного партнерства під час навчання упродовж життя; психологічний комфорт і цифровізація процесуальних аспектів навчальних комунікацій стали необхідною умовою забезпечення якості фахової освіти.

Ключові слова: викладацька майстерність; студент; якість освіти; вища освіта; психологічний комфорт; навчання; спілкування; комунікація.

Літ. 11.

Olena Kholodniak, Ph.D. (Philology), Associate Professor,
Senior Researcher of the Faculty of Human and Social Studies,
Mykolas Romeris University, Lithuania

**COMPETENT APPROACH AND HEALTHY COMPETITION – THE BASIS OF THE
PROFESSIONAL TEACHING SKILLS DEVELOPMENT OF A SPECIALIST IN THE
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES FIELD**

The research methodology is based on a system and competence approach. Research methods are used: a combination of theoretical methods of cognition (analysis, synthesis, abstraction, generalization, explanation) with elements of the hypothetical-deductive model. The scientific novelty lies in the fact that, using the method of analysis of scientific sources and the empirical observation results of the teaching practices of specialists in the field of humanities and social sciences, it has been established: in today's realities, the model of a teacher tends towards standardization and unification, which is due to the popularity of integrated educational programs among students of higher education; fair and honest practices of the pedagogical partnership of participants in the educational process are the driver of personal and professional development and lifelong learning, it is in this principle that the meaning of pedagogical partnership during lifelong learning is expressed; psychological comfort and digitalization of procedural aspects of educational communications have become a necessary condition for ensuring the quality of professional education. The professional teaching skills development of a specialist in the field of humanities and social sciences involves the creation of a psychologically comfortable developmental learning environment in an educational institution. Among the key values-meanings of such an educational environment, the article singles out the nobility of thought and all communications, the use of moral feeling as a canvas of the student's psychobiography (family traditions, profession about kinship, stories of resilience, social significance of work); culture (speech, behavior) as a life practice, tolerance of intercultural differences and any discrimination. The organic content and methodological techniques in the educational process are also significant. It seems appropriate to rely on mentality, basic culture in the methods of didactic influence. The competitiveness of a higher education institution, in the opinion of the author, is determined by the practices of creating a situation of success, projecting a strong individuality, a sense of personal security in the team.

Keywords: teaching skill; student; quality of education; higher education; psychological comfort; learning; communication; communication.

Постановка проблеми. Світ перебуває в активній фазі трансформацій. Змінюються умови і порядок викладацької роботи, трансгеографічні і полікультурні процеси в освіті і науці актуалізують потреби нових вимог до науково-педагогічних працівників. Попри запроваджені військовий стан, в Україні багато уваги приділяють трансформаційним змінам в освіті. Безумовно, нові виклики сьогодення поряд з вимогами високого фахового рівня і виразної гуманістичної спрямованості особистості сучасного викладача закладу вищої освіти висувають вимоги щодо його готовності і здатності витримувати здорову конкуренцію. Ці й інші актуальні напрями трансформації вимог до сучасного викладача закладу вищої освіти знайшли відображення у новій редакції професійного стандарту на групу професій “Викладач закладу вищої освіти”, що було презентовано на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України [5]. Попри критичні зауваження до пропозицій бачення переліку компетентностей, на наш погляд, вартісним у категорії вимог до викладачів закладів вищої освіти в групі “професійний розвиток” виокремлення професійної та/або часткової професійної кваліфікації “Викладач закладу вищої освіти – академічний лідер” [5]. Важливим компонентом професійного лідерства є здатність витримувати здорову конкуренцію. Для українського педагога конкурентність як явище професійної діяльності є відносно новою категорією, потребує деталізації і міждисциплінарного вивчення.

Аналіз джерел та останніх досліджень. У дослідженні базису професійного розвитку викладацької майстерності фахівця у галузі гуманітарних і соціальних наук у реаліях сьогодення українських закладів вищої освіти ми зосередили увагу на трьох ключових компонентах змісту професійного розвитку: мовна підготовка (О. Холодник [11]), опанування цифровими сервісами і застосунками для продукування сучасного навчального і науково-дослідного контенту (Ю. Головацька [2]), педагогічне партнерство і середовище педагогічного посередництва (І. Хижняк [10], В. Ворожбіт-Горбатюк [1]).

Мета статті: розкрити базові аспекти професійного розвитку викладацької майстерності фахівця у галузі гуманітарних і соціальних наук. Методологія дослідження ґрунтується на системному і компетентнісному підходах, що зумовлено чинним професійним стандартом на групу професій “викладачі закладів вищої освіти” [8], рамковими документами в освітній галузі [3; 4]. Використано методи дослідження: поєднання теоретичних методів пізнання (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, пояснення) з елементами гіпотетично-дедуктивної моделі.

Виклад основного матеріалу. У чинному професійному стандарті на групу професій “викладач закладу вищої освіти” визначено 12 загальних і 8 груп фахових компетентностей [8]. У чинному стандарті і проєкті нової редакції презентовано основні трудові функції викладача: розроблення освітніх, навчальних програм, методичних матеріалів; викладання та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти; виконання дослідницьких проєктів. Фактично в усіх видах професійної діяльності викладача закладу вищої освіти акцентовано увагу на компетентнісному підході, що забезпечує здорову конкуренцію і поступальний професійний і особистісний розвиток. У сучасних реаліях здорова конкуренція, уважаємо, можна вербалізувати у фразі: “Я умію це робити найкраще”. З-поміж конкурентно значущих напрямів професійної діяльності викладача закладу вищої освіти варто виокремити:

1. Благополуччя і психологічний комфорт у середовищі здобувачів вищої освіти різних рівнів.

2. Якість змісту освітніх програм, відповідного актуального навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням вимог інклюзивної освіти, реалізації права на індивідуальну освітню траєкторію здобувача.

3. Формування цифрового навчального середовища, аналітика даних і питання конфіденційності як базис безпеки інформаційного освітнього середовища.

4. Академічна доброчесність, прозорість і чіткість критеріїв оцінювання.

5. Імідж викладача, випускників, репутація закладу вищої освіти чи установи.

Це невичерпний перелік, авторська інтерпретація моделі конкурентно спроможного фахівця – викладача закладу вищої освіти. Застосування методу аналізу наукових джерел з означеної теми та результатів емпіричного спостереження викладацьких практик фахівців у галузі гуманітарних і соціальних наук у відкритих мережевих ресурсах, дає підставу констатувати таке: в реаліях сьогодення модель викладача тяжіє до стандартизації і уніфікації, що зумовлено популярністю інтегрованих освітніх програм серед здобувачів вищої освіти. Справедливі і чесні практики педагогічного партнерства учасників освітнього процесу мають стати рушієм особистісного і професійного розвитку та навчання упродовж життя, саме в цьому принциповому положенні виражено зміст педагогічного партнерства під час навчання упродовж життя [1].

Безумовно, в умовах провадженого стану в Україні психологічний комфорт і цифровізація процесуальних аспектів навчальних комунікацій стали необхідною умовою забезпечення якості фахової освіти. Шляхетна думка і моральне по-

чуття як канва психобіографії студента дають невичерпний потенціал творення психологічного комфорту в закладі вищої освіти. Родинні традиції і їх трансформація в історії навчання у конкретному закладі вищої освіти, партнерство на рівні міждисциплінарного чи міжгалузевого підходу – це не потребує додаткових фінансових ресурсів чи бюджету часу, додаткових людських ресурсів. Це може застосувати у викладацькій роботі кожен викладач, хто обрав професію по сродності і готовий презентувати аудиторії персональний досвід життєпрактики. Вартісними у реаліях сьогодення є історії стійкості не лише з психотерапевтичною, але й іміджевою метою. На превеликий жаль, у реаліях дещо формалізовано соціальне значення праці викладача закладу вищої освіти, однак наголошуємо, що в більшості визначених місій українських університетів саме людиноцентризм, гуманістичні константи, цінності-сенси людяності є визначальними. Аксіоматично, що професійний розвиток викладацької майстерності фахівця у галузі гуманітарних і соціальних наук передбачає творення у закладі освіти психологічно комфортного розвивального навчального середовища. Оскільки в університеті здобувачі – люди дорослі, питання якості змісту освітніх програм органічно синтезовано з відчуттям психологічного комфорту і культури емоційного проживання усіх аспектів опанування освітньої програми. Щоб забезпечити конкурентність, сучасний викладач має не лише власне самостійно готувати якісні навчальні і методичні матеріали, презентувати у сучасних форматах актуальний навчальний контент, але й передусім демонструвати відкритість і готовність партнерства, ділитися професійним досвідом, давати майстер-класи у професійних спільнотах. Виразним прикладом у цьому ключі є професійний методичний супровід вчителів викладачами Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на платформі інститутів післядипломної педагогічної освіти, проф. Т. Собченко [9; 7].

Неабияке значення у контексті конкурентоспроможності має здатність викладача закладу вищої освіти використовувати цифрове навчальне середовище, інструменти, які є звичними для здобувачів (соціальні мережі як майданчик навчання і особистісного розвитку, мобільні спільноти для стимулювання педагогічного партнерства, освітні платформи для об'єктивації усіх аспектів освітнього процесу, створення контрольованого комунікативного середовища з попередньо визначеними обмеженнями у режимі реального часу, моделювання соціально значущого середовища через зручну практику спілкування онлайн на конкретну тему, можливості коментування за прикладом закритої соціальної мережі чи мобільної спільноти, спільного використання розмаїття

графічних, текстових і відеоредакторів, елементів штучного інтелекту).

Органічність змісту і методичних прийомів, на наш погляд, передбачає опору на ментальність, базову культуру в методах дидактичного впливу; широкі практики культури мовлення, поведінки для толерування міжкультурних відмінностей і попередження проявів будь-якої дискримінації; творення ситуації успіху під час проектування сильної індивідуальності.

Дотепер залишається актуальним з досвіду визначного педагога-гуманіста Антона Макаренка прагнення сформувати у здобувачів почуття захищеності особистості в колективі на основі апріорності почуття власної гідності, розуміння дидактичної мети як зобов'язання, практики застосування історії успіху, правила брами. Замість висновку частіше вживання підходу Антона Макаренка, коли викладач не квапиться з висновками і вердиктом, а вірить у свою виховну силу. У процесі розроблення заявленої проблеми, дотичної до теми публікації, ми звернули увагу, що в більшості опитувальників з моніторингу якості освітнього процесу вкрай рідко можна знайти матеріал з висновками здобувачів про викладачів з огляду на готовність викладача до педагогічного партнерства, навчальної і емоційної рефлексії. Пропонуємо в межах цієї публікації обміркувати і дати собі щирі відповіді на питання: “Як ви уважаєте, чи є у вашому закладі освіти професійна команда педагогів-одномудців? Яку цінність ваших аудиторних занять, на ваш погляд, студент міг би передати іншим? Що б ви хотіли щодня чути від колег? Як вас змінив освітній простір останніх трьох років? За що ви вдячні своїм здобувачам? Що з того, що ви робите чи говорите, робить студента впевненим у собі, задоволеним? Розкажіть про випадок, коли вам як викладачеві вдалося вчасно і успішно підтримати студента. Що вам допомагає почувати себе комфортно в університеті, як удома? Можливо, була ситуація, коли хтось із колег вас образив, чи не допоміг, коли ви очікували чи потребували допомоги, чи можете без образ це обговорити з тим колегою? Педагоги не ідеальні. Чи можете ви щось змінити в собі, своїй поведінці, щоб студент почувався щасливішим у навчанні?”

Висновки. Отже, базові аспекти професійного розвитку викладацької майстерності фахівця у галузі гуманітарних і соціальних наук передбачають переосмислення понять компетенцій як визначальних якостей організації, змісту і процесуальних аспектів освітнього процесу у закладі освіти, коли в доцільності застосовуваних способів навчальної комунікації викладач виходить із розуміння відповідних трендів здобувачами і працедавцями. Конкурентність викладача закладу вищої освіти передусім залежить від його готовності і

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД І ЗДОРОВА КОНКУРЕНЦІЯ – БАЗИС
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЦЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦЯ
У ГАЛУЗІ ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК**

здатності в педагогічному партнерстві реалізувати системні виклики творення інноваційного цифрового освітнього і культурного середовища для прогресу здобувача освіти, уміння забезпечити йому психологічний комфорт, враховувати культурні відмінності і менталітет, потребу толерування міжкультурних відмінностей. Перспективним напрямом подальшого розроблення заявленої у темі статті проблеми бачимо розроблення програм моніторингових опитувань учасників освітнього процесу щодо реалізованості ключових цінностей-сенсів місії і візії закладу вищої освіти. Це апіорно має визначати базис репутації закладу освіти і його конкурентні переваги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ворожбіт-Горбатюк В.В. Компетентність педагогічного партнерства як базис якості вищої педагогічної освіти. *Молодь і ринок*. 2021. № 10/196. С. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528>
2. Головацька Ю. Мовна локалізація сучасних цифрових продуктів: актуальність підготовки студентів-перекладачів. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія “Педагогіка. Психологія”*. 2023. Вип. 4. С. 17–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2023-4.03>
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Закон України Про вищу освіту. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37–38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Міністерство освіти і науки пропонує для громадського обговорення проект професійного стандарту “Викладач закладу вищої освіти” (нова редакція). 7 квітня 2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-profesijnogo-standartu-vikladach-zakladu-vishoyi-osviti-nova-redakciya>
6. Налаштування дошки Padlet відео UA. URL: <https://youtu.be/jrDSHzooCu8>
7. Провайдинг цифрового освітнього середовища: методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / укладачі: Доценко С., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т., Лебедєва В. Харків, 2021. 36 с.
8. Професійний стандарт на групу професій “Викладачі закладів вищої освіти”. 2021. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/vikladaci-zakladiv-visoi-osviti>
9. Собченко Т.М. Нові фішки Padlet і канви для організації групової роботи на уроці. *Методологія, теорія і практика у 2023–2024 н.р.* Інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: https://studio.youtube.com/live_chat?is_popout=1&v=ny5MuAwDLYI
10. Хижняк І.А., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Міжуніверситетське науково-дослідницьке середовище в підготовці докторів філософії освітньої галузі. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2022. Вип. 17 (1). С. 5–17. DOI: <https://doi.org/10.1590/1679-395120200178>

11. Холодник О.В. Особистісний підхід до формування іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти. *Академічні студії. Серія “Гуманітарні науки”*. Вип. 4, 2023. С. 19–24. DOI: <https://doi.org/10.52726/as-humanities/2023.4.3>

REFERENCES

1. Vorozhbit-Horbatiuk, V.V. (2021). Kompetentnist pedahohichnoho partnerstva yak bazys yakosti vyshchoi pedahohichnoi osvity [Competence of pedagogical partnership as a basis for the quality of higher pedagogical education]. *Youth & market*. No. 10/196. pp. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528> [in Ukrainian].
2. Holovatska, Yu. (2023). Movna lokalizatsiia suchasnykh tsyfrovyykh produktiv: aktualnist pidhotovky studentiv-perekladachiv [Language localization of modern digital products: the relevance of training translation students]. *Scientific bulletin of the Vinnytsya Academy of Continuing Education. Series “Pedagogy. Psychology”*, Vol. 4. pp. 17–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2023-4.03> [in Ukrainian].
3. Zahalnoievropeiski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia (2003). [All-European Recommendations on language education: study, teaching, evaluation]. (Ed.). S.Yu. Nikolaiev. Kyiv, 273 p. [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu (2004). [Law of Ukraine On Higher Education]. *Bulletin of the Verkhovna Rada*, 2014, No. 37–38, Art. 2004. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
5. Ministerstvo osvity i nauky proponuie dlia hromadskoho obhovorennia proiekt profesiinoho standartu “Vykladach zakladu vyshchoi osvity” (nova redaktsiia). 7 kvitnia 2024 r. [The Ministry of Education and Science offers for public discussion the draft professional standard “Teacher of a higher education institution” (new edition). April 7, 2024]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-profesijnogo-standartu-vikladach-zakladu-vishoyi-osviti-nova-redakciya> [in Ukrainian].
6. Nalashtuvannia doshky Padlet. video UA (2020). [Padlet whiteboard settings. video UA]. Available at: <https://youtu.be/jrDSHzooCu8> [in Ukrainian].
7. Provaidynh tsyfrovoho osvitnoho seredovyshcha (2021). [Providing a digital educational environment]. Methodical recommendations for independent work of applicants of the first (bachelor) level of higher education. (Eds.). Dotsenko S., Vorozhbit-Horbatiuk V., Sobchenko T., Lebedieva V. Kharkiv. 36 p. [in Ukrainian].
8. Profesiinyi standart na hrupu profesii “Vykladach zakladiv vyshchoi osvity” (2021). [Professional standard for the group of professions “Teachers of higher education institutions”]. Available at: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/vikladaci-zakladiv-visoi-osviti> [in Ukrainian].
9. Sobchenko, T.M. (2023). Novi fishky Padlet i kanvy dlia orhanizatsii hrupovoi roboty na urotsi [New Padlet chips and canvases for organizing group work in class]. *Methodology, theory and practice in 2023–2024 Institute of Postgraduate Pedagogical Education*. Available at: https://studio.youtube.com/live_chat?is_popout=1&v=ny5MuAwDLYI [in Ukrainian].
10. Khyzhniak, I.A. & Vorozhbit-Horbatiuk, V.V. (2022). Mizhuniversityetske naukovo-doslidnytske seredo-

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НІМЕЦЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

vysheche v pidhotovtsi doktoriv filosofii osvitoi haluzi [Interuniversity research environment in the training of doctors of philosophy in the field of education]. *Teacher's professionalism: theoretical and methodical aspects*. Vol. 17 (1). pp. 5–17. DOI: <https://doi.org/10.1590/1679-395120200178> [in Ukrainian].

11. Kholodniak, O.V. (2023). Osobystisnyi pidkhid do formuvannia inshomovnoi kompetentnosti zdobuvachiv

vyshechoi osvity [A personal approach to the formation of foreign language competence of students of higher education]. *Academic studies. Series "Humanities"*. Vol 4. pp. 19–24. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2023.4.3> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 24.03.2024

УДК 378.147-027.22:811.112.2

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304568>

Ольга Кіршова, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри романо-германської філології та перекладу з німецької мови
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НІМЕЦЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

У статті здійснено огляд підручників з дисципліни "Методика навчання іноземних мов", і проаналізовано публікації, присвячені організації асистентської практики магістрантів-філологів. Метою статті було визначено відбір завдань для підготовки магістрантів до навчання студентів німецькомовного монологічного мовлення. Тут запропоновано завдання, що можуть бути застосовані як на семінарах з методики, так і під час практики. Висловлено припущення, що такі завдання сприятимуть підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх викладачів німецької мови.

Ключові слова: магістри; методика; асистентська практика; професійна компетентність; монологічне мовлення.

Таб. 3. Літ. 12.

Olha Kirshova, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Romano-Germanic Philology and Translation from German Department,
Petro Mohyla Black Sea National University

TRAINING OF FUTURE TEACHERS TO TEACH GERMAN-LANGUAGE MONOLOGIC SPEECH TO PHILOLOGY STUDENTS

The article reviews modern research devoted to the formation of professional competence of future teachers, where this problem was considered from different angles. The author has determined that to achieve this goal, the discipline "Methodology of teaching foreign languages" consisting of lectures and seminars, has been introduced into the curriculum of all language higher educational institutions in Ukraine. Therefore, the article analyzes in detail several textbooks recommended for teaching this discipline.

Besides "Methods of teaching foreign languages" for the formation of professional competence the curriculum provides for Master's students to undergo assistant (pedagogical) practice, some publications devoted to the organization of assistant practice of Master's students of language higher educational institutions in Ukraine are also considered here. The purpose of the assistant ship is to consolidate the knowledge obtained during the study of "Methods of teaching foreign languages" and to acquire practical experience.

Despite the large number of studies, the shortcomings in the training of future teachers of the German language are constantly revealed, so the purpose of the article was determined by the selection of tasks to prepare master's students to teach students – philologists of German-language monologic speech.

The author proposed several tasks that can be applied both in the course of seminar classes on "Methods of teaching foreign languages" and in the course of consultations during the assistant practice. The assignments are based on the classification of exercises proposed by N. Sklyarenko. Their purpose is to develop the skills of master students to develop: conditional communicative exercises for teaching students monological speech on the basis of text; on a situational basis, at the level of phrase; on a situational basis, at the level of super-phrasal unity; on a situational basis, at the text level; communicative exercises to teach students monological speech on a situational basis, at the text level; control exercises to check the level of formation of students skills in monological speech; a series of exercises to form students' monological speech skills.